

Haapalehdon päiväkodin toimintasuunnitelma 2023-2024

Oulun kaupungin varhaiskasvatuspalvelut

Arvot

Rohkeus näkyy meillä lasten oppimisen ilon, vahvuuksien ja itse-arvostuksen tukemisena. Se näkyy myös kasvattajan rohkeutena toimia ammatillisesti ja kokeilla erilaisia toimintatapoja sekä toimia esimerkkinä lapsille. Kasvattaja uskaltaa myös epäonnistua ja ottaa siitä opiksi -myöntää, että nyt ei sujunut, mutta kokeillaan jotain muuta.

Reiluus näkyy meillä siinä, että jokainen lapsi saa olla oma itsensä ja oma yksilönsä. Kohtelemme kaikkia oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti. Meille on tärkeää, että yhteistyö perheiden kanssa on avointa ja luottamuksellista. Kunnioitamme ja arvostamme perheiden arvoja ja kulttuuria.

Vastuullisuus näkyy meillä herkkyytenä vastata lasten yksilöllisiin tarpeisiin ja siinä, että kasvattaja on aidosti läsnä lapsille. Puutemme kiusaamiseen ja tuemme lasten kaveritaitojen kehittymistä. Toimimme arjessa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, esimerkiksi kierrättämällä ja opettamalla lapsille ympäristön ja luonnon kunnioitusta.

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppiminen: Tuemme lapsen kasvua ja oppimista yksilönä ja yhteisön jäsenenä huomioimalla lapsen yksilölliset vahvuudet ja tarpeet. Tuemme lapsen oppimisen, kriittistä ajattelun ja tiedon hankinnan taitoja erilaisissa oppimisympäristöissä muun muassa lähiympäristöä tutkimalla.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Vahvistamme lapsen tunne- ja vuorovaikutustaitoja eri tavoin ja menetelmin, joita ovat esimerkiksi Piki- ja Mollimateriaalit, kuvien käyttö, tunnekorttien hyödyntäminen sekä hyvät käytöstavat. Lapsiryhmässä huomioimme mahdolliset erilaiset kulttuurit ja perinteet.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot: Kannustamme lapsia omatoimisuuteen arjen eri tilanteissa ikä- ja kehitystaso huomioiden. Itsesäätelytaitojen opettelu on meillä jokapäiväistä esimerkiksi oman vuoron odottamisen taidon harjoitteluna.

Monilukutaito: Innostamme lapsia tutkimaan esimerkiksi luontoon ja ympäristöön liittyviä havaintoja ja tulkitsemaan niitä.

Digitaalinen osaaminen: Päiväkodissämme tuetaan lasten digitaalisen osaamisen vahvistamista: ryhmissä aktiivisesti käytössä tabletit, Beebotit ja älytaulut. Toteutamme päiväkodissamme STEAM- pedagogiikkaa. STEAM-pedagogiikka on tiede- ja teknologiakasvatusta, ohjelmointia, matematiikkaa ja taiteita yhdistävää toimintaa.

Osallistuminen ja vaikuttaminen: Lapsen suunnittelevat, arvioivat ja kehittävät varhaiskasvatuksen toimintaa yhdessä kasvattajien kanssa. Havainnoimme lasten mielenkiinnonkohteita, leikkejä ja tarpeita. Toiminnan suunnittelu ryhmissä on lapsilähtöistä. Päiväkodissa toimii myös lapsitoimikunta ja eskariparlamentti.

Toimintakulttuuri

Tavoitteenamme on lämmin, yhteisöllinen ja avoin ilmapiiri

- Teemme tiivistä yhteistyötä lapsiryhmien välillä. Meille on tärkeää yhteiset tapahtumat sekä yhteinen toiminta arjessa ja toisten auttaminen.
- Teemme säännöllisesti yhteistyötä huoltajien kanssa sekä mahdollisten yhteistyöverkoston kanssa (esim. koulu, neuvola, terapeutit). Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee tiimin tukena.

Hyödynnämme positiivista pedagogiikkaa toiminnassamme

- Huomaamme hyvän lapsessa, huoltajissa ja työkaverissa.
- Huomioimme lapsen vahvuudet ja osallisuuden toteutumisen toiminnassa. Annamme toisillemme kannustavaa ja myönteistä palautetta sekä iloitsemme yhdessä onnistumisesta.

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppiminen

- Vahvistamme lapsen tunne- ja vuorovaikutustaitoja eri tavoin, menetelmin ja materiaalein. Hyödynnämme arjessa kuvia, tunnekortteja ja kirjallisuutta. Ohjaamme lapsia toisia kunnioittavaan toimintaan arjen tilanteissa.

Puoli päivää pihalla

- Hyödynnämme toiminnassamme monipuolisesti päiväkodin pihaa, lähiympäristöä ja luontoa.
- Suunnittelemme ja toteutamme pedagogista ja yhteisöllistä toimintaa ja tarjoamme lapsille myös mahdollisuuden vapaaseen leikkiin ulkona.
- Kehitämme aktiivisesti päiväkotimme ulkotoimintaa pedagogisesta näkökulmasta.

STEAM-pedagogiikka

- STEAM-toiminta on osa päiväkotimme arkea.
- Digitaaliset välineet ovat ryhmässä päivittäisessä käytössä.

Hyvinvointi ja osallisuus

Päiväkotimme laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamisessa ovat osallisena lapset, huoltajat ja työntekijät sekä muut yhteistyötahot.

Lapsen havainnointi, aikuisen lämmin vuorovaikutus lapsen kanssa sekä kiireetön läsnäolo mahdollistavat lapsen osallisuuden, kuulluksi tulemisen ja aidon kohtaamisen. Huomioimme arjessa lapsen mielenkiinnon kohteet, aloitteet ja toiveet.

Toteutamme joustavaa pienryhmätoimintaa, joka mahdollistaa lapsen yksilöllisen huomioimisen ja tukee näin myös osallisuutta.

Lapset ja huoltajat osallistuvat varhaiskasvatus- ja esiopetus suunnitelmien laadintaan ja arviointiin. Tarvittaessa varhaiskasvatuksen erityisopettaja on tukena.

Haapalehdon päiväkodin lapsitoimikunta ja eskariparlamentti ovat foorumeita, joissa lapsen mielipide ja vaikuttamisen mahdollisuus toteutuvat toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Päiväkodissämme vietetään hyvinvointiviikkoa sekä lasten oikeuksien viikkoa.

Pidämme tärkeänä, että päiväkotimme toimintaympäristö on kaikille psyykkisesti, sosiaalisesti kuin fyysisesti turvallinen.

Tänä toimintakautena osallistumme Sunrise Finland –tutkimukseen, jossa tutkitaan lasten liikuntakäyttäytymistä ja unta. Lisäksi keräämme 5-6 –vuotiaiden lasten kokemuksellista hyvinvointitietoa (Hyvinvointipäiväkoti-malli) sekä hyödynnämme tuloksia käytännössä. (Ks. Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma: Oppimisympäristöt Oulussa s. 58). [Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 ja Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma \(ouka.fi\)](#)

Liikkuminen

Luomme lapsille mahdollisuudet leikkiin ja liikkumisen iloon.

Haapalehdon päiväkodissa on monipuoliset mahdollisuudet liikkua ja leikkiä erilaisissa ympäristöissä. Liikuntasali on päiväkodissamme aktiivisessa käytössä. Sen lisäksi jokaisella ryhmällä on säännöllisesti vuoro päiväkodin liikuntasalissa. Päiväkodin piha tarjoaa myös hyvän liikuntaympäristön mm. karkeamotoristen taitojen opetteluun. Lisäksi järjestämme säännöllisesti koko päiväkodin yhteisiä liikunnallisia tapahtumia, kuten pihaolympialaiset ja pihaseikkailu.

Hyödynnämme päiväkodin lähiympäristön tarjoamia monipuolisia mahdollisuuksia liikkumiseen, esimerkiksi jalkapallokenttä ja talvisin luistelukenttä sekä hiihtoladut päiväkodin aidan ulkopuolella ja Manttaalipuistossa. Teemme usein retkiä lähimetsiin ja leikkipuistoihin.

Kannustamme lapsia arkiliikuntaan päiväkodissa. Teemme kävelyretkiä päiväkodin lähiympäristössä ja samalla opettelemme turvallista liikkumista liikenteessä.

Mahdollistamme siirtymätilanteissa lapsille liikkumisen, esimerkiksi liikunnalliset laululeikit.

Opimme esimerkiksi äidinkieltä ja matematiikkaa liikunnallisin keinoin sekä tutkimalla lähiympäristöä.

Päiväkodissamme toteutetaan Puoli päivää pihalla- pedagogiikkaa. Liikumme, leikimme ja tutkimme ulkona mahdollisimman paljon.

Kestävä tulevaisuus

Kierrättäminen ja ekologinen elämäntapa

- Opetamme lapsille ryhmissä kierrätyksen perusteita, lapset ovat mukana lajittelemassa ja kierrättämässä roskea
- Tutustumme lasten kanssa erilaisiin ruokiin aistien avulla ja lapset harjoittelevat annoskoon valintaa. Tämä vähentää myös ruokahävikkiä.
- Keräämme roskaa päiväkodin ympäristössä ja pihalla.
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaaleja kädentöissä ja STEAM-toiminnassa.
- Puhumme myönteisesti kestävästä tulevaisuudesta ja kuluttamisesta ja esimerkiksi kirpputoreista.
- Järjestämme henkilökunnan kierrätyspäivän ja tarjoamme huoltajille mahdollisuuden kierrättää esimerkiksi lasten kausitavaroita (luistimet yms.)
- Käsittelemme Jokaisen oikeuksia metsäretkillä.

Luontovalja (Marja Tikka, 2020)

*"Minä lupaan ja vannon, kautta kiven ja kannon: että luontoa aina suojelen ja siellä viisaasti astelen.
En puista oksia taita, enkä metsään roskaa laita. Kaikki kasvit, eläimet ja maa: Teitä tahdon kunnioittaa!"*

Kulttuuri

Hyödynnämme päiväkodissamme monipuolisesti kirjaston tarjoamia palveluita.

Kirjastoauto käy päiväkodissa säännöllisesti, ryhmissä tehdään retkiä kirjastoon, osallistumme kirjaston järjestämille etäsatuhetkille ja tilaamme kirjastosta eri aiheisia kirjapaketteja lapsiryhmien käyttöön esimerkiksi perheiden moninaisuuden liittyvä kirjapaketti

- Esiopetusikäiset osallistuvat lukuhöperö-toimintaan
- Lukumetka-toiminta ryhmissä: luetaan kirjaston listaamia eri aihealueisiin liittyviä kirjoja ryhmissä ja kannustetaan myös vanhempia lukemaan lapsille kotona

Musiikki on osa päivittäistä toimintaamme. Ryhmissä lauletaan ja tutustellaan soittimiin sekä lasten musiikkiin. Järjestämme koko päiväkodin yhteisiä lauluhetkiä, jolloin lapset pääsevät harjoittelemaan toisille esiintymistä ja myös yleisönä olemista. Otamme yhteisiin tuokioihin teemoja myös perinteisistä juhlapyhistä.

Päiväkodissamme on laaja valikoima erilaisia pöytäteatterikokonaisuuksia, joita käytetään ryhmissä aktiivisesti. Teatteriesityksiä toteutetaan lapsiryhmissä sekä henkilökunnan että lasten suunnittelemina. Käsittelemme tunne- ja kaveritaitoja draaman keinoin.

Ryhmissä tutustutaan erilaisiin kuvataiteen menetelmiin ja tekniikoihin. Lasten tekemät askartelut ja taideteokset ovat esillä ryhmissä. Lisäksi järjestämme koko päiväkodin yhteisiä taidenäyttelyitä.

Teemme yhteistyötä Alaköökin ja Luontokodon kanssa. Päiväkodissamme vierailee paikallisia eri taiteen alojen edustajia.

Digitaalisuus

Koemme digitaalisen osaamisen tärkeänä kansalaistaitona, joka edistää lapsen kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Päiväkodissamme kaikilla lapsilla on yhtäläiset mahdollisuudet oppia, leikkiä ja tutkia digitaalisia välineitä apuna käyttäen. Digitaistoja lapsi harjoittelee yhdessä kasvattajan sekä lapsiryhmän kanssa.

Henkilökunta koulutautuu ahkerasti käyttämään erilaisia sovelluksia ja digilaitteita varhaiskasvatuksen arjessa. Päiväkodissa on vierailut myös varhaiskasvatuksen digimentori, joka on perehdyttänyt henkilökuntaa digikasvatukseen ja erilaisten sovellusten käyttöön osana pedagogiikkaa. Välyt-toiminta opastaa meitä digitaalisissa ratkaisuissa pedagogiikan tukena.

Päiväkodissamme toteutetaan STEAM-toimintaa. Jokaisella lapsiryhmällä on toimintakauden aikana STEAM-projekteja, joissa yhdistetään tiedettä, teknologiaa, ohjelmointia, taiteita ja matematiikkaa. Digitaalisia välineitä hyödynnetään laaja-alaisen osaamisen vahvistajana.

Jokaisessa ryhmässä on päivittäisessä käytössä omat tabletit, joita hyödynnämme lasten kanssa mm. siirtymätilanteissa, tutkimusta ja tiedonhakua tehdessä, toiminnan kuvaamisessa sekä leikeissä ja liikkumisessa.

Älytaulut ovat käytössä ryhmissä monipuolisesti. Älytauluilla pelataan varhaiskasvattajan tuella erilaisia oppimispelejä, kuten Oppi ja ilo, Papunetin pelit.

Kansainvälisyys

Oululainen lapsi on verkostoitunut maailmankansalainen (Oukan sivistysohjelmasta strateginen linjaus). Toiminnassa huomioimme perheiden moninaisuuden ja erilaiset kulttuuritaustat yhteistyössä huoltajien kanssa.

Käsitlemme, millaista lasten elämä on eri puolilla maapalloa. Eri kulttuureja ja kieliä käsitellään päiväkodin toiminnassa mm. laulujen, leikkien ja kuvien avulla sekä huomioimme toiminnassamme erilaisia juhlaperinteitä. Päiväkodissamme vierailee myös lapsen kotikielen opettajia S2-mentoreita. Isompien ryhmissä on tutustuttu erilaisiin kieliin mm. kielisuihkuvideoihin tutustumalla.

Päiväkotimme toiminnassa huomioidaan kulttuurien moninaisuus ja näitä käsitellään ryhmissä esimerkiksi kirjallisuuden avulla.

Kasvun ja oppimisen tuki

Laadukas pedagogiikka on meillä lapsen kasvun ja oppimisen perusta. Toimimme inklusiivisten periaatteiden mukaisesti ja jokainen lapsi on meillä tasa-arvoinen ja yhdenvertainen.

Yleisen tuen keinot on laajasti ryhmissä käytössä

- Kuvatuki on ryhmissä päivittäisessä käytössä
- Joustava ryhmittely pienryhmätoiminnassa
- Selkeä arjen struktuuri, ennakointi ja päiväjärjestys

Muokkaamme aktiivisesti omaa toimintaamme sekä päiväkodin toimintaympäristöä lasten tarpeiden mukaan. Kokeilemme rohkeasti erilaisia toimintatapoja ja keinoja lapsen yksilöllisen oppimisen tueksi. Huomioimme erilaiset tavat oppia toiminnassamme.

Yhdessä vanhempien ja tarvittaessa päiväkodin varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa havainnoidaan lapsen oppimisen tuen tarpeita. Yhteistyössä suunnitellaan toimenpiteitä ja tukikeinoja lapsen yksilöllisen tarpeen mukaan. Toimenpiteet ja menetelmät kirjataan lapsen henkilökohtaiseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja konsultoi toimintakauden aikana lapsiryhmissä ja on henkilökunnan tukena sekä antaa tarvittaessa osa-aikaista erityisopetusta. Varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajat työskentelevät ryhmissä yhdessä muiden työntekijöiden kanssa.

Päiväkodin henkilökunta jakaa toisilleen aktiivisesti hyväksi todettuja käytäntöjä, ideoita ja materiaaleja.

Päiväkodissamme käy säännöllisesti Suomi toisena kielenä opettaja, joka tukee henkilökuntaa S2-opetuksessa. Tarvittaessa ryhmien toimintaa tukee mentoriopettaja. Lapsen tuen tarpeiden mukaan päiväkodissa käy myös puhe- ja toimintaterapeutteja.

Leikki

Leikki on keskeisin toimintatapamme. Leikki edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Lapset oppivat leikkimällä muun muassa omaa kulttuuriaan, kieltä, matemaattista ajattelua sekä sosiaalis-emotionaalisia taitoja. Leikkimällä lapsi rakentaa myös käsitystä omasta itsestään. Leikkiessä lapsi voi kokeilla erilaisia rooleja, käyttää mielikuvitustaan, luoda sosiaalisia suhteita ja mallintaa haaveita ja toiveita.

Meillä aikuinen kannattelee leikeissä vuorovaikutusta ja kaverisuhteita sekä on myös tarvittaessa mukana rikastuttamassa ja tukemassa leikkiä. Aikuiset huolehtivat siitä, että jokainen lapsi saa olla osallisena leikeissä omien taitojen ja valmiuksien mukaisesti.

Annamme lasten omaehtoiselle leikille riittävästi aikaa, tilaa ja sopivia välineitä. Huomioimme omaehtoisen ja pedagogisesti ohjatun leikin merkityksen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena.

Mahdollistamme leikkivälineiden ja leikkien vaihtumisen ryhmien välillä. Käytämme monipuolisesti ryhmätiloja leikeissä mm. laulusali ja päiväkodin kotileikkihuone ovat kaikkien ryhmien käytössä. Muokkaamme myös leikkiympäristöjä yhdessä lasten kanssa heidän toiveitaan ja ajatuksiaan hyödyntäen. Leikin valintataulujen avulla tuemme lapsen leikin valintaa.

Tavoitteenamme on sukupuolisensitiivinen työote ja rohkaisemme lapsia tekemään leikeissä valintoja monipuolisesti.

Lasten toiveita

Olemme kartoittaneet lasten toiveita eri lapsiryhmissä syksyn aikana eri tavoin: haastattelemalla, havainnoimalla ja keskustelemalla lasten kanssa. Lasten toiveita ja ideoita kartoitetaan koko toimintakauden ajan. Lisäksi päiväkodissamme kokoontuu myös lapsitoimikunta sekä eskariparlamentti, joissa myös lapset pääsevät esittämään ajatuksiaan ja toiveitaan toiminnalle. Lapsilta nousseita toiveita ja ideoita olemme sisällyttäneet päiväkotimme toimintaan sekä vuosikelloon.

Lapsilta on eri ryhmissä tullut mm. Seuraavia toiveita:

Mennään jumppasaliin. Jumpataan vaikka joka päivä!

Kutsutaan mummit kylään, tehdä yllätyksiä äidille ja isille!

Askarrellaan, muovaillaan, tehdään värityskuvia, isoja plusplussia, tehdään palapelejä.

Pidetään lelupäiviä, leikitään autokilpailuleikkiä ja mopoleikkiä, leikkiä kauppaleikkiä ja leikkiä hiekkalaatikolla.

Leikkiä kotileikkiä ja musiikkileikkejä, soittimet käyttöön lauluhetkillä.

Paljon ulkoilua ja ulkoleikkejä, retkiä lähiympäristöön ja metsään.

Käydään pyöräretkillä ja kentällä pelaamassa jalkapalloa, pelata jääkiekkoa ja oppia luistelemaan, mennä puistoon

Naamiaisia ja juhlia!

Huoltajien odotuksia varhaiskasvatukselle

Huoltajat toivovat, että otamme lapsen yksilöllisyyden sekä fyysisen ja psyykkisen turvallisuuden huomioon toiminnassamme.

Huomioimme myös lasten ja perheiden yksilölliset tarpeet. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on avointa ja luottamuksellista. Huoltajat voivat esittää omia toiveitaan ja ajatuksiaan esimerkiksi vanhempainilloissa ja lapsen vasu- ja esiopetussuunnitelmakeskusteluissa. Lisäksi ryhmissä on esimerkiksi toiveiden puu huoltajien toiveille.

Huoltajien toiveita on ollut mm.

- Lasten kaveritaitojen vahvistaminen ja opettelu, kaikille kaveri ja mm. leikkikaverin arpomisia, uusia ystäviä lapsille.
- Tunnetaitojen opettelu (mm. empatia, jakaminen).
- Perheelle suunnattuja yhteisiä tapahtumia, kuten näyttelyt tai toimintapolut.
- Kevät – ja joulujuhlia.
- Retkiä lähiympäristössä ja myös esim. suunnistusta ja makkaranpaistoa, retkiä kirjastoon.
- Lauluja, loruja, satuhierontaa.
- Liikunnallista tekemistä ja liikunnan kautta oppimista jumppasalin hyödyntämistä.
- Säännöllisiä lelopäiviä.
- Musiikkia, tanssia, soittimien käyttöä musiikkituokiolla.
- Turvallisuutta: syliä, lohtua, tuttuja aikuisia.
- Yhteistyötä esim. vanhainkodin kanssa.
- Ruutuajan välttämistä päiväkodissa, ei esim. Youtube-videoita ryhmien toiminnassa.

Arviointi

Teemme säännöllistä ja kokoaikaista arviointia ja kehittämistyötä arjessa

- Arvioimme ja kehitämme toimintaa työyhteisönä työilloissa, arviointi-iltapäivissä sekä SAK-palaverissa.
- Arvioimme tiimipalaverissa ja ryhmäkehityskeskusteluissa toimintaa.
- Työntekijän itsearviointia esim. yksilökehityskeskusteluissa ja työntekijöiden välisissä keskusteluissa.
- Lapset arvioivat omaa toimintaansa ja oppimistaan sekä itsenäisesti että vertaisryhmässä erilaisin menetelmin mm. hymynaamat, arviointikivet, peukkupalaute.
- Lapset ja vanhemmat arvioivat lapsen kasvua ja oppimista varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmakeskusteluissa yhdessä henkilökunnan kanssa.
- Kokemukselliset hyvinvointikyselyt lapsille (Zef) ja vanhemmille (Alueellinen hyvinvointikartoitus).

